

моды жени, которая посѣдовала за нимъ, Хоржельскій былъ повѣшенъ, подъ селеніемъ Кейше, принадлежавшимъ къ общинѣ Костелецъ, вмѣстѣ съ солтысомъ дер. Осекъ, по имени Галонъ.

16-го (28-го) февраля, въ Барановскомъ лѣсу, близъ Снядовки, мятежники добили жандарма, приведеннаго ими изъ Лукувскаго уѣзда.

Въ кратковременное пребываніе въ г. Опочинѣ, мятежники хотѣли произвести наборъ въ свои шайки. Наборъ не удался, и всѣ старшія мятежниковъ не могли успокоить встревоженныхъ жителей, которые или искали защиты у военныхъ властей, или оставляли свои жилища и уходили въ лѣса. Отсюда возникло движеніе поселянъ противъ створочниковъ мятежнаго движенія, а принадлежавшіе къ шайкамъ, съ своей стороны, старались всячески мстить поселянамъ. Грозившая такимъ образомъ опасность опочинскому округу была устранена дѣятельными мѣрами властей гражданскихъ и военныхъ. (Сѣв. Поч.)

Объ устройствѣ полиціи. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, въ 25 день декабря 1862 г., Имениемъ Высочайшимъ указомъ, даннымъ правительствующему сенату, Высочайше повелѣть соизволилъ сдѣлать надлежащее распоряженіе къ приведенію въ дѣйствіе изданныхъ при ономъ временныхъ правилъ и нормальныхъ штатовъ для новаго устройства полиціи въ городахъ и уѣздахъ губерній, по общему учрежденію управляемыхъ.

Вслѣдствіе сего, озабочиваясь исполненіемъ Высочайшей воли, на основаніи указаній, изъясненныхъ въ Высочайшемъ указѣ, правилахъ и штатахъ, министерство внутреннихъ дѣлъ составило подробное росписаніе штатовъ уѣздныхъ и особыхъ городскихъ и полицейскихъ управленій, равно исполнительныхъ чиновъ оныхъ, на новыхъ Высочайше утвержденныхъ основаніяхъ.

Преждевсѣмъ означенное росписаніе къ гг. начальникамъ губерній, предложено имъ немедленно приступить къ устройству уѣздныхъ и городскихъ полицейскихъ управленій, равно исполнительныхъ чиновъ оныхъ, на новыхъ Высочайше утвержденныхъ основаніяхъ.

При семъ, для надлежащаго руководства и собранія, признано необходимымъ выразить слѣдующее:

1. Относительно личнаго состава чиновъ полиціи надлежитъ руководствоваться Высочайше утвержденнымъ по сему предмету правилами.
2. Мѣстные засѣдатели земскихъ судовъ, преобразуемыхъ въ уѣздныя управленія, должны оставаться въ настоящемъ положеніи, впредь до дальнѣйшаго объ нихъ распоряженія со стороны министерства.
3. Устройство канцелярій полицейскихъ управленій должно быть предоставлено той власти, которая указана въ новыхъ правилахъ. Со всѣмъ тѣмъ, принимая во вниманіе одностороннее, быть можетъ, измѣненіе личнаго состава служащихъ и новосты нѣкоторыхъ условій полицейскаго дѣлопроизводства, гг. начальникамъ губерній необходимо должно принять на первый разъ ближайшее участіе въ этомъ дѣлѣ, чтобы заранѣе устранить тѣ недоразумѣнія и неудобства, которыя могли бы встрѣтиться, при введеніи сего въ дѣйствіе.
4. Дѣлопроизводство въ городскихъ полицейскихъ управленіяхъ, должно пока быть вѣдено тѣмъ порядкомъ, какой былъ установленъ до изданія новыхъ правилъ; что же касается до городовъ, гдѣ особое полицейское управленіе нѣтъ устроено и не существуетъ, въ вѣдѣніи уѣздной полиціи, то министерство полагаетъ удобнѣйшимъ ввести въ нихъ, впредь до изданія особой инструкціи, порядокъ дѣлопроизводства бывшихъ земскихъ судовъ, какъ обнимающій съ болѣею полнотою и точною предметы вѣдомства полиціи. За симъ будетъ сообщено вышеупомянутое особое наставленіе полиціямъ о порядкѣ внутренняго въ нихъ дѣлопроизводства, вслѣдъ за составленіемъ оного въ министерствѣ.
5. Если по мѣстнымъ обстоятельствамъ можетъ представиться надобность имѣть исполнительныхъ чиновъ въ одномъ городѣ болѣе, а въ другомъ менше, то руководствуясь §§ 3 и 10 правилъ, изложенныхъ въ примѣчаніи къ штатамъ, предоставлено распредѣленіе, какъ исполнительныхъ чиновниковъ, такъ и канцелярскаго суммы между городскими и уѣздными полицейскими управленіями, сообразно мѣстнымъ нуждамъ, ближайшему усмотрѣнію гг. начальниковъ губерній, не выходя однако изъ общаго числа, для губерній назначеннаго, съ тѣмъ, чтобы о своихъ распоряженіяхъ по сему предмету, а также о потребностяхъ, какія могутъ встрѣтиться въ настоящемъ дѣлѣ они увидѣли въ министерствѣ не позже 1-го декабря настоящаго года.
6. По соглашенію съ министромъ финансовъ, признано болѣе удобнымъ, въ видѣ единства кассы, тѣ суммы на содержаніе полиціи, которыя отнесены на источники министерства внутреннихъ дѣлъ, т. е. на городскіе доходы и страховой сборъ, по внесеніи ихъ въ

городскія суммы, отсылать въ мѣстные уѣздныя казначейства, съ тѣмъ, чтобы сіи послѣдніе отпускали отъ себя въ подлѣжанія управленія содержаніе въ полной, причитающейся каждому мѣсту суммъ. Посему гг. начальникамъ губерній предложено, по полученіи сего, немедленно сообщить г. министру финансовъ точныя свѣдѣнія о количествѣ издержки, назначенной по сѣткамъ изъ городскихъ доходовъ и страхового сбора на содержаніе полиціи внутренняго имъ губерній, по каждому городу отдѣльно, для распоряженія съ его стороны объ отпускѣ въ полиційскія управленія тѣхъ же суммъ изъ мѣстныхъ уѣздныхъ казначействъ.

Независимо сего имѣя въ виду, что въ приведенномъ Высочайшемъ повелѣніи между прочимъ предостережено министерству внутреннихъ дѣлъ войти въ соображеніе объ учрежденіи полицейской конной стражи въ тѣхъ губерніяхъ, гдѣ оной нѣтъ, и въ существующей, поручено г. губернаторамъ войти въ тѣ же въ ближайшія соображенія, настоятъ ли надобность и въ какихъ именно уѣздахъ губерній устроить помянутую стражу, и предположенія по этому предмету представить министерству для дальнѣйшаго распоряженія. (26-го февраля 1863 г.; по под. пол. исп. N 24.) (Сѣв. Поч.)

О порядкѣ причисленія уволенныхъ отъ обязательныхъ отношеній крестьянъ и дворовыхъ людей къ казеннымъ селеніямъ на излишней земли. Одна казенная палата возбуждала вопросъ: въ какомъ составѣ семейства временно-обязанныхъ крестьянъ и дворовыхъ людей, по увольненіи отъ обязательныхъ отношеній къ помѣщикамъ, должны быть причислены въ казенныя селенія на излишней земли, т. е. въ томъ ли, въ какомъ они значатся по послѣдней ревизіи, или только съ наличными душами. — На основаніи ст. 398 и 435 т. V уст. о под., изд. 1857 г., вольноотпущенные люди и отужденные изъ частнаго владѣнія въ казну безземельные крестьяне и дворовые люди, по обложеніи податями, по избранному ими состоянію, полагаются въ окладъ, за исключеніемъ умершихъ и выбывшихъ. Вслѣдствіе сего и согласно отзыву министерства внутреннихъ дѣлъ, министерство финансовъ, циркуляромъ отъ 26-го минушаго января, за N 287, сообщило казеннымъ палатамъ, что уволенныхъ отъ обязательныхъ отношеній къ помѣщикамъ, на основаніи положеній 19-го февраля 1861 г., дворовыхъ людей и безземельныхъ крестьянъ слѣдуетъ причислять въ избранныя ими общества въ томъ числѣ ревизскихъ душъ, которое состоятъ на лицѣ, при представленіи ими прошеній о припискѣ. Что же касается выбывшихъ и умершихъ, изъ числа уволенныхъ отъ обязательныхъ отношеній къ помѣщикамъ дворовыхъ людей и безземельныхъ крестьянъ, то, на основаніи ст. 19 положенія о дворовыхъ людяхъ и положенія главнаго комитета объ устройствѣ селскаго состоянія, Высочайше утвержденнаго 31-го января 1862 г., они должны быть исключены изъ состава помѣщиковъ и изъ сельскихъ обществъ, по мѣрѣ увольненія семействъ, въ которыхъ они числятся по ревизіи, (21-го февраля 1863 г., по земск. отд. N 2,298.) (Сѣв. Поч.)

Циркуляръ министерства внутреннихъ дѣлъ, отъ 20 февраля 1863 г. за N 2,242, о приостановленіи взысканія недоимокъ по податямъ и другимъ сборамъ съ помѣщичьихъ имѣній, въ случаѣ заключенія владѣльцами сихъ имѣній договоровъ съ крестьянами о выкупѣ или выкупѣ имъ земельныхъ угодій.

Вслѣдствіе возбужденнаго однимъ начальникомъ губерній вопроса по сему предмету, по взаимному соглашенію съ министерствомъ финансовъ, сообщено: допустить общимъ правиломъ, чтобы земскія полиціи останавливались принимать поудительныя мѣры по взысканію такихъ недоимокъ во всѣхъ тѣхъ случаяхъ, когда мѣстный мировой посредникъ удостовѣритъ, что владѣльцемъ имѣнія заключена съ крестьянами выкупная сдѣлка, на основаніи которой лежащая на имѣніи недоимка можетъ быть погашена изъ причитающейся помѣщику выкупной суммы, каковымъ правиломъ руководствоваться и относительно мелкопомѣщичьихъ имѣній, если владѣльцами оныхъ заявлено, установленнымъ порядкомъ, желаніе обратитъ такое имѣніе въ казенное вѣдомство. (Бир. Вѣд.)

Приказомъ по министерству внутреннихъ дѣлъ, 2-го марта, назначены: чиновникъ особыхъ порученій при виленскомъ военномъ, гродненскомъ, ковненскомъ и минскомъ генералъ-губернатору, коллежскій совѣтникъ НИКОТИНЪ—членомъ отъ правительства повѣрочной комиссіи ошмянскаго уѣзда, и секретарь виленской межевой комиссіи, коллежскій секретарь ЯНГОВСКИЙ—членомъ отъ правительства повѣрочной комиссіи бобрюскаго уѣзда,—оба съ причисленіемъ къ министерству. (Сѣв. Поч.)

котора сія за нимъ удала, Chorzelki повѣшонъ, осадѣ Кіежсе до гмины Коścielec належача, jednocześnie z soltysem wsi Osiek, nazwiskiem Galon.

Въ дню 16 (28) лутего, в лесѣ Барановскимъ подъ снѣду Снядовка, бунтовники повѣсили провадзонаго з собою з повіату Лукувскаго жандарма.

Бунтовники в часѣе chwіlowego pobytu в мѣстѣе Опочинѣ зарѣдзілі под rygoremъ права дорѣжного побѣр до band. Побѣр не przyszedł до skutku, а chociaż зарѣдзаяцъ usiłowали wycofać сія з tego kroku, то jednak nieuspokoilo strwożonychъ podobnemъ zarządzeniemъ włościan, którzy już то szukali przeciwko temu osłony u władzъ wojskowych, już też opuszczali swoje siedziby, uchodząc в ласы. Ztądъ powstało oburzenie włościanъ ku stronіеtву ruchu zbrojnego, а з swęj стороны uczestnicy bandъ wywierali swą zęstemъ на włościanach. Czynne wystąpienie władzъ cywilnychъ и wojskowych odwróciło в Опочинѣмъ гроzące ztądъ niebezpieczeństwo.

О устройствѣ полиціи. CESARZ JEGO MOSC 25 grudnia 1862 r. Najwyższymъ Имениемъ указемъ, данымъ рѣдзачцему сенатови Najwyżejъ rozkazacъ raczyłъ uczynićъ належыте rozporządzenie, къ zastosowaniu wydanychъ przy tymъ ukazie czasowychъ przepisówъ etatówъ normalnychъ, dla nowejъ organizacіи policіи по miastachъ и powiatachъ в губерніяхъ подлугъ ogólnychъ przepisówъ rządzonychъ.

Skutkiemъ tego и в wykonaniu woli Najwyższej, stosownie до przepisówъ и etatówъ, wyszczególnionychъ в ukazіе Najwyższymъ, ministerjumъ spraw wewnętrznychъ ułożyło szczególowe wykazy etatówъ dla powiatowychъ и oddzielnychъ miejskichъ policijnychъ zarządówъ, tudzieżъ urzędnikówъ wykonawczychъ в каждой губерніи.

Przesyłającъ rzeczony wykazъ до pp. naczelnikówъ губерній, poleciono имъ niezwłocznie przystąpić до urządzenia powiatowychъ и miejskichъ zarządówъ policijnychъ, tudzieżъ urzędnikówъ wykonawczychъ на новыхъ Najwyżejъ zatwierdzonychъ zasadachъ.

Przy тѣмъ, dla належытѣй wskazówki и rozważenia, uznano за konieczneъ wyrazić со слѣдующе:

1. Względemъ osobistego składu urzędnikówъ policіи należy stosować сія до Najwyżejъ zatwierdzonychъ в tymъ względzie przepisówъ.
2. Dotychczasowi assessorowie sądówъ ziemskichъ, które przekształcają сія на zarządy powiatowe, powinni pozostać в obecnymъ stanie aż до дальнѣйшаго względemъ нихъ rozporządzenia з стороны ministerjumъ.
3. Organizacja biurъ zarządówъ policijnychъ, powinna należeć до тѣй władzy, która jest wskazana в новыхъ przepisachъ. Z тѣмъ wszystkimъ, uwzględnającъ jednocześnie być może zmianę składu osobistego urzędniczego, oraz nowosć niektórychъ warunkówъ policyjnego przewodu spraw, pp. naczelnikomъ губерній koniecznie należy з początku zająć сія tymъ przedmiotemъ какъ najsumiennieј, іżбы zawczasu usunąćъ wszystkie nieporozumienia lub niedogodności, jakieby сія napotykały przy zastosowaniu tychъ przepisówъ.
4. Przewódъ sprawъ в miejskichъ zarządachъ policijnychъ powinienъ сія jeszcze odbywać тѣ самѣмъ kolejѣ, jaka była ustanowiona przedъ wydaniemъ новыхъ przepisówъ; со сія за тѣмъ miast, gdzie osoby zarządъ policijny obecnie сія znosі і oddaje сія до policіи powiatowej,—ministerjumъ znajduje, іż właścicielъ będzie zaprowadzić tam, aż до wydana osobnejъ инструкціи, kolejъ przewodu byłychъ sądówъ ziemskichъ, jako obejmującъ з większą dokładnością і ściślonościąъ przedmioty zarządъ policіи. Następnie będzie zakomunikowana wyzъ wzmiankowana osobna instrukcja policjomъ о kolejъ wewnętrznego в nichъ przewodu sprawъ, skoro tylko zostanie ukończoną в ministerjumъ.
5. Jeżeli з względu на miejscowe okoliczności może сія nadarzyć potrzeba mieć urzędnikówъ wykonawczychъ в одномъ мѣстѣе więcej а в другіемъ mniej, wówczas, stosownie до §§ 3 и 10 przepisówъ, wyszczególnionychъ в uwadze до etatówъ, zostawiono, rozdziałъ такъ urzędnikówъ wykonawczychъ jako też і summy kancelarskiejъ pomiędzy miejskie і powiatowe zarządy policyjne, в miarę potrzebъ miejscowychъ, до uwagi pp. naczelnikówъ губерній, не przekraczającъ jednakъ ogólnęj liczby dla губерній przeznaczonęj, з тѣмъ aby о swychъ rozporządzeniachъ в tymъ względzie, oraz о potrzebachъ jakie сія nadarzą в obecnejъ sprawie, zawiadomili ministerjumъ najdalej до 4-го grudnia roku bieżącego.
6. Po skomunikowaniu сія з ministerjumъ skarbu uznano за bardziejъ stosowne, в celu ujednostajnienia kasy, takie summy на utrzymanіе policіи, które mają być wzięte з źródełъ ministerjumъ spraw wewnętrznychъ т. j. з dochodówъ miasta и poboruъ assekuracyjnego, по zaliczeniu

onychъ до anszlagówъ miejskichъ, odsyłać до miejscowychъ kassъ powiatowychъ, з тѣмъ, aby те ostatnie, wydawały од siebie właściwymъ zarządomъ utrzymanіе в pełnejъ należnejъ każdemu ilości. Skutkiemъ tego pp. naczelnikomъ poleciono, aby по otrzymanіu niniejszego niezwłocznie zakomunikowali министрону karbu pewne wiadomości о ilości wydatkuъ przeznaczonego подлугъ anszlagу з dochodówъ miejskichъ и poboruъ assekuracyjnego на utrzymanіе policіи powierzonęj имъ губерніи, dla każdego miasta oddzielnie, aby сія з swęj стороны rozporządzić со до wydana до zarządówъ policijnychъ takichъ же summъ з miejscowychъ podskarbstwъ powiatowychъ.

Próczъ tego, zważywszy, іż в przytoczonymъ rozkazіе Najwyższymъ między innymiъ дозволено jest ministerjumъ spraw wewnętrznychъ rozważyćъ względemъ zaprowadzenia policijnejъ strażyъ konnej, в tychъ губерніяхъ, gdzie takowa jeszcze не istnieje, поручено pp. gubernatoromъ сія сія rozważyć, czy jest potrzebne і в какихъ mianowicie powiatachъ губерній urządzenieъ rzeczonęj straży, і проекта в tymъ względzie przedstawić до ministerjumъ dla дальнѣйшаго rozporządzenia (26 лутего 1863 roku в depart. pol. wyk. N 24).

О koleiъ przypisywaniaъ уволенныхъ отъ стосунковъ обязательныхъ влѣдствіи и людскихъ владѣній въ казенныя селенія на излишней земли. Певна ізбаъ skarbowa wszczęła kwestję: в какомъ складѣе rodziny влѣдствіиъ czasowo-обязанныхъ и людскихъ дворныхъ по увольненію отъ стосунковъ обязательныхъ влѣдствіиъ обыватели mają być przypisywane в владѣніяхъ skarbowychъ до gruntówъ зывающихся, т. j. czy в takimъ, какъ сія zapisani подлугъ остатнаго popisu, czyli też tylko в obecnejъ ilości. Na zasadzie art. 398 і 435 т. V ust. о pod. wyd. 1857 r., уволенные люди і осадженіи з prywatnego posiadania до skarbu влѣдствіиъ nieposiadającychъ, oraz ludziъ dworscy, będącъ opodatковани подлугъ wybranого przez сія stanu zapisują сія до listъ podatkowychъ opróczъ zmarłychъ и выбывшихъ. Skutkiemъ tego і stosownie до odezwy ministerjumъ spraw wewnętrznychъ, ministerjumъ skarbu okolicznie з 26 przeszłego stycznia pod N 287 zakomunikowało izbomъ skarbowymъ, іż уволенныхъ отъ обязательныхъ стосунковъ влѣдствіиъ обыватели на mocy уставъ 19 лутего 1861 r. люди дворскихъ и влѣдствіиъ безъ земли należy przypisywać до wybranychъ przezъ nichъ gromadъ в тѣй ilościъ duszъ popisowychъ, jaka сія znajduje в czasie podania przezъ нихъ проśbъ о przypisaniu. Со сія за тѣмъ выбывшихъ и zmarłychъ, з liczby уволенныхъ отъ стосунковъ обязательныхъ влѣдствіиъ обыватели люди дворскихъ и влѣдствіиъ безъ земли, то на mocy art. 19 ustawy о людяхъ дворскихъ и ustawyъ komitetuъ głównego о urządzeniuъ stanu wiejskiego Najwyżejъ zatwierdzonejъ 31 stycznia 1862 r. takowiъ повинни być osadженіи до obywateli и wiejskichъ gromadъ, в miaręъ увольненія rodzinъ, до которыхъ сія zaliczeni wedługъ popisu (21 лутего 1863 r. в wyd. ziemsk. N 2,298).

О.оликъ ministerjumъ spraw wewnętrznychъ, з 20 лутего, 1863 pod N. 2,242, о wstrzymanіuъ egzekwowaniaъ zaległościъ podatkówъ и innychъ poborówъ з majątkówъ obywatelskichъ в razieъ zawarciaъ przezъ posiadaczyъ tychъ majątkówъ umowy з włościanami о wykupіеъ użytkowychъ rolnychъ.

W skutekъ wszczętęj przezъ jednego naczelnika губерній kwestiji в tymъ względzie з porozumieniemъ сія zobopólnimъ з ministerjumъ skarbu, zakomunikowano: дозволиć jako ogólnęjъ правило, aby policjeъ ziemskie wstrzymywały сія в przedsięwzięтіиъ środkówъ pobudzającychъ къ wyegzekwowaniuъ такихъъ zaległościъ we wлѣдствіиъ tychъ razachъ, kiedy miejscowyъ pośrednikъ pojednawczyъ zapewni, іż właścicielъ majątkuъ zawarłъ з włościanami umowęъ wykupną, на mocy которой ciążące на majątkuъ zaległościъ mogą być wyplacone з wypadającęj на rzeczъ obywatelaъ wykupnejъ pożyczki; тоżъ samo сія стосовать и względemъ drobnychъ majątkówъ, jeżeli właścicieleъ ichъ zadeklarowali kolejѣъ przepisanęjъ żądanie, со до oddaniaъ такогоъ majątkuъ в zawiadywanieъ skarbu.

Przezъ rozkazъ dzienny до ministerstwaъ spraw wewnętrznychъ, 2 marca, zostali mianowani: Urzędnikъ до szczególnychъ pіеceńъ przy Wileńskimъ wojennymъ, Grodzіеmskimъ, Kowieńskimъ и Mińskimъ generałъ-gubernatorze, rada kollegjalny NIKOTIN—członkiemъ отъ rząduъ weryfikacyjnejъ komisiji powiatu Oszmiańskiego, і sekretarzъ Wileńskіjъ mierniczejъ komisiji, sekretarzъ kollegjalny JANKOWSKI, członkiemъ отъ rząduъ weryfikacyjnejъ komisiji powiatu Bobrujskiego,—oba з zaliczeniemъ до ministerstwa.

IZABELLA.

PRZEZ PANIĄ WOOD.

(Przekładъ з angielskiego.)

(Dalszy ciągъ, ob. N. 24.)

III.

East-Line было кидысь дось значнемъ miastemъ, przynajmniej в oczachъ swoichъ mieszkańcówъ. Niebyło то miasto handlowe, nie posiadało biskupiejъ katedry, ani też не было stolicąъ okręgu, а jednakъ służyłъ mu przywilejъ posyłania до izby lordówъ dwóchъ deputowanychъ. Opróczъ tego byłъ в niēmъ rynekъ і sąd. Sądъ mieściłъ сія в obszernęjъ saliъ wybudowanęj nadъ sklepami, в sali тѣйъ zasiadali sędziowie. Na wschódъ отъ miasta з rogatką, ciągnąłъ сія дось дługiъ rządъ prywatnychъ posiadłościъ oddzielonychъ jedne од другихъ, а wśródъ nichъ wznosiłъ сія kościółъ s-go Judy, najwięcejъ przezъ wyższe тоwarzysztwoъ uczęszczany.

О półtory мили стадъ, была roskoszna majętnosć East-Line. Podróżnyъ jadący konno lub в каречіе, podniósłszy сія на strzemiionachъ lub stanawszy в powozіе, mógłъ зъ за wysokiego ogrodzenia отaczającego ten majątekъ widziećъ obszerny parkъ з stawami, drózkami, wijącemi сія посрѣдъ zieloności и stuletnichъ dębówъ, pod którychъ cieniemъ odpoczywały jelenie и dzikie козы.

Dojeżdżая до roguъ ogrodzenia, wi-

dziećъ można было два pawilony о kilkanaścieъ yardówъ од siebie oddalone и połączone з sobąъ pięknymъ parkanemъ. То была wjazdowa bramaъ prowadząca до zamku. Zamekъ nieodzaczający сія niczēmъ podobał сія jednakъ і uderzałъ од razu о zdobnymъ и zgrabnymъ frontemъ. Niedaleко стадъ, niedochodzącъ до East-Line, stalъ по lewejъ stronieъ drogiъ osobnyъ domekъ. Zbudowanyъ onъ byłъ з czerwonejъ cegły, przedъ nimъ rozścielala сія murawaъ otoczona двомаъ rzędamiъ drzewъ. Szerokieъ przejścieъ wyłożoneъ płytami, prowadziło до pięknychъ wschodówъ, з которыхъ на право и на lewo, było по одномуъ bawialnymъ pokoju. Domъ tenъ nazywał сія Bocage и належалъ до Ryszardaъ Gara, sędziego в sędziеjъ pierwszejъ instancji.

Pokójъ по lewejъ ręceъ од wejściaъ byłъ bawialnymъ, gdzie сія zwykle pokojeъ m zbierała сія rodzina. Drugiъ zachowywano dla gości; mebleъ były тамъ starannie przykryte kapkami.

Sędzia miałъ тројеъ dzieci,—две córki и syna. Starsza córkaъ Anna, dawno jużъ была zamężną, młodszaъ Barbara miała latъ dziewięćnaście. О synie, który był starszymъ в rodzinie и który носилъ imięъ Ryszardъ, będziemy wkrótceъ mówić.

В pokoju, о которомъ tylko cośmyъ mówili, в szerokiemъ krześleъ obłożonemъ poduszkami, stojącemъ przedъ kominkiemъ, choćъ в niēmъ zupełnieъ ogniaъ nie было, siedziаjąъ blada, wynędzniała, wycieńczo-

на kobieta. То была pani Gar. Chociażъ to jużъ byłъ miesiącъ maj— była jednakъ obwiniona в szalъ і futuro, а mimo то држала од zimna такъ, że азъ dzwoniла zębami.

В pokoju, в oknie, stała блѣkitноока blondynka, з żywymъ rumieńcemъ на twarzy. То была млада Barbara, trzymająca в rękuъ książkę, którejъ machinalnie и nieważnieъ przewracała karty, jakъ gdyby ніяъ zupełnieъ inne owładnęłyъ myśli.

— Ach, jakъ mnie zimno!— мовила дрзаяъ biedna matka;— niezłеbyъ было казачъ podpalić. Barbaro, dziecięъ moje— dodałaъ blagającymъ głosemъ,— czy możnaъ zrobić тѣ ласкѣ?

Pani Garъ zwykle сія такъ wyrażала. Nie zważая на то, że jużъ latъ dwadzieściaъ была zamężną, nigdy nieośmieliła сія objawićъ wyraźnieъ swęjъ woliъ lub wydaćъ rozkazu. Pokorna и cicha, Kochająca и dobra, з горыъ zgadzała сія з wоlęъ mężа и poddawała сія nawetъ kaprysomъ и najmniejszymъ zachęcenіomъ dzieci.

Wzruszаяцаъ prośbaъ pani Garъ была natychmiastъ spełnioną. Służącaъ przyniosła drebka и за kilkaъ chwіl, biedna chora mogłaъ rozegrzaćъ swąъ przedwczesnąъ starosćъ przedъ satymъ ogniemъ, któregoъ błędneъ plorіеnieъ powoliъ udzielalaъ jęjъ dobroczynnego ciepła.

Barbaraъ zostawiła ją samą и прѣдкоъ zesłała зъ wschodówъ prowadzącychъ до ogrodu. Zdało сія, jakbyъ czegośъ była mocnoъ przejęknioną. Doszedłszy до furtki

prowadzącej на wielkąъ drogę, oparła сія на zasuwkachъ и з głowąъ pochyloną на rękę, kilkaъ minutъ stałaъ spokojnie, przysлу-chującъ сія najmniejszemuъ szelestowi. Wszystko до kolaъ nięjъ было spokojnie и cicho. Nocъ былаъ przesłeczna. На gwiazdзіеmъ niebie, błyszczałъ księżycъ.

— Ach jakъbymъ chciałaъ goъ widzieć!— szepnęła.— Życъ bezъ niegoъ nie mogę. Ale coъ onъ тамъ robi? Cemuъ nie wraca?

Wówczasъ zdało сія jęjъ, że слызы od-głosъ krokówъ zdalekaъ идącegoъ człowieka, zarazъ сія więcъ skryła зя до drzewo, а żebyъ не byćъ widzianą. Wkrótceъ krokiъ dały сія wyraźniejъ слысзсъ; twarzъ jęjъ oblała сія на chwіlęъ rumieńcemъ, wejrzenieъ сія oży-wiło, serceъ silnieъ zabіło. Stanawszy на palcachъ, spojrzalaъ прѣдко на drogę. Takъ jestъ, byłъ то on, ten, któregoъ kochała,— przybliżałъ сія до nięjъ прѣдко. Przyszło jęjъ на myślъ wyjśćъ на jegoъ spotkanie, ale сія rozmyśliła, ponieważъ nie odkrywała muъ uczućъ swoichъ. А on, niepodejrzewającъ, że tutaj в cieniu и гęstwinieъ ziele-nościъ sędziło goъ двојеъ oczu, szedłъ jeszczeъ прѣдзѣjъ.

Какъ tylko сія upewniła, że szedłъ nie dlaъ tego, а żebyъ jąъ zobaczyć и żeъ przeszedłъ mimoъ domu, serceъ jęjъ boleśnieъ сія scі-snęło, а podъ wpływemъ mimowolnegoъ wzruszeniaъ zawołała go по имени.

Carlisle— bo то былъ онъ właśnie,— o-bejrzałъ сія прѣдко и widzącъ Barbaręъ в bramie, poszedłъ prosto до pię-

— A więcъ то pani?— powiedziałъ зę zdziwieniem.— Cóżъ то pani, ezatujeszъ на двоіегówъ lub złodziejówъ leśnychъ?

Zamiastъ odpowiedzi, Barbaraъ otworzyła троcheъ furtkę и scіsnęła mu rękę. Nareszcіе opanowałaъ wzruszenieъ swoje и zapytała:

— Czyśъ dawnoъ panъ wrócił?

— Przyjechałemъ tylko со ostatnimъ po-ciagiemъ— powiedziałъ Carlisle,— nie byłemъ jeszcze в domu.

— Czy takъ? а со на то powieъ Korneja?

— Niewiemъ. Wprzódъ nimъ będę в domu, muszę сія widzieć з Buchananemъ и dlaъ tegoъ nie mogęъ zająćъ tutaj.

— Jeżeliъ panъ idzieszъ до Buchana, то zaszaniezъ panъ тамъ ojcaъ megoъ и Rainera.

— W takimъ razieъ tamъ nieъ pójdę. szedłem до niego зя interestemъ и muszę сія tylko з нимъ widzieć. Odłożę więcъ bytnosćъ moją у него до jutra.

Mówiącъ то, Carlisleъ wszedłъ до ogrodu, zamknąłъ furtkę, wziąłъ ją podъ rękę и takъ szedł з niąъ razemъ до czerwonegoъ domu. Chociażъ Carlisleъ nieъ przywiązywałъ żadnejъ wagi до тѣjъ nocnejъ przechadzki и podałъ rękęъ bezъ żadnejъ myśli, mimo то jednakъ Barbaraъ szadła, że jestъ в raju.

— Dlaъ czegośъ panъ takъ niespodziewanieъ wyjechał?— powiedziała;— nieprzy-szedłъ panъ nawetъ pożegnać сія.

— Miałemъ bardzoъ ważny и niespodzie-wanyъ interestъ.

Część Nieurzędowa.

DEPESE TELEGRAFICZNE

TURYŃ, sobota 14 marca. Pożyczka włoska wypuszczona została w wysokości 71 za sto, bez żadnego na niczyją korzyść potrącenia, wyjąwszy 1 od sta na rzecz banku narodowego.

Dziennik Włochy wojskowe oznajmuje, że żołnierze wpłani do ostatnich zamachów w Sycylii, skazani zostali na całe życie do ciężkich robót; lecz że złagodzono tę karę na 20 lat wygnania.

TURYŃ, sobota 14 marca. Dziennik La Stampa mówi, że kapitał rzeczywisty żądany od Włochów w drodze podpisywania się na pożyczkę, nie przerosł 71 miliona, że bank wziął obligacje za 79 milionów, a dom Rothschilda za 350 milionów. Rozebanie pozostałych 200-tu milionów jest zapewnione; lecz obligacje nie będą bezpośrednio wydane.

Tenże dziennik dodaje, iż okazało się, że teraźniejsza pożyczka załączniona pod lepszymi niż dawniejsze warunkami.

BUKAREST, sobota 14 marca. Dziś prezes rady odczytał w izbie poselstwa książęca naganiające sposób, w jaki zgromadzenie prowadzi swoje prace i postawę jaką przybrało. Książę wyrzeka mu, że nie uchwalilo budżetu i wyzwalo lud do nieposłuszeństwa, zakazując wnoszenia podatków niezgodzonym.

Poselstwo zapowiada zamknięcie sejmu.

LONDYN, poniedziałek 16 marca. Wiadomości z New-Yorku dochodzą do dnia 5 marca. Pan Sumner oświadczył przed senatem w imieniu komitetu, któremu poruczono rozstrząsanie przelozenia rozejmstwa, że niepodobna przyjąć nawet myśli o tem; bo jest wyrażną zachęta do rokосу. Każdy nawet krok rozjemczy powinien być pożytywany za krok nieprzyjacielski, przedłużający walkę.

Kongres związkowy uchwalił podatek po 2 od sta od biletów banków prywatnych.

Na giełdzie new-yorskiej było bezprzykładne wzburzenie, w skutek zniżenia o 15 od sta ceny złota, a to z powodu prawa ogłaszającego o nieobowiązywanie wszelkiej umowy, w których warowany jest nadatek nad nominalną wartość monety złotych.

Ciało prawodawcze kalifornijskie nakazało rozciągnąć na ten stan stopę wojenną.

Kornelja, — przerwała Barbara — sądziła, że pan dłużej nad dobę nie zabawi.

I ja tak sądziłem, ale mnie zatrzymano w Londynie. Przywiozłem nawet stamtąd mały upominek dla pani.

Czy być może? Co pan mówi? — wyjąknęła drząc cała, a serce jej zamierało z radości.

Oto jest — powiedział, wyjmując z kieszeni futerał, a odmykając go dodał: — ten łańcuzek.

I włożył go na szyję Barbarze.

Barbara oniemiała. Serce jej było tak mocno, że można było słyszeć jego uderzenia. Chciała mówić, chciała dziękować Carlisle'owi, ale nie znalazła słów na wyrażenie tego co czuła.

Oboje weszli do domu.

Pani Gar siedziała jeszcze przed kominem.

Mamo, — powiedziała Barbara, pokazując prezent, — patrz co mi darował Archibald.

Jaki śliczny łańcuzek! — odpowiedziała pani Gar. — Doprawdy panie Carlisle, to rzecz zbyteczna. Pan ja puszesz.

O! to drobnotka — powiedział adwokat z obojętnością; — kupilem go jedynie dla medaljonu, który jest przy nim. Dla tego, żem sądził, — szeptał on Barbarze — że włożysz do niego spłot włosów, do których przywiązujesz tyle wagi.

Jakich? — zapytała pani Gar, która wszystko słyszała.

Carlisle niespokojnie się obejrzał, jak gdyby obawiając się, ażeby kto nie podsłuchał tajemnicy jego.

Mówię — dodał szepejąc — o włosach Ryszarda, które Barbara tak starannie zachowuje.

Pani Gar, zgnębiona cierpieniem, upadła na krzesło: słowa te obudziły w niej najokropniejsze dręczące wspomnienia.

Dziecię moje! moje biedne dziecie! — mówiła ona, niewstrzymując łez swoich. — Ach! dodała przerywanym głosem; wszyscy dziwią się smutkowi i nieszczęściu memu, ale panie Carlisle, ten okropny wypadek rozstraja i umysł i ciało moje!

Carlisle był wzruszony, napróżno szukał słów mogących użyć cierpieniu matki. Chwila była ciężka i żeby jej koniec położył, Carlisle zabierał się do wyjścia.

Uspokój się pani, — powiedział on biednej chorzej — uspokój się! — powtórzył ze współczuciem, ścisłając jej blade i wychudłe ręce.

Barbara poszła przeprowadzić go do drzwi.

Barbaro, — rzekł on, kłaniając się jej, — matka twoja jest dziś więcej rozdrażniona i czuje się gorzej niż zwykle.

Tak jest — odpowiedziało dzie-

W Indianapolis odbył się meeting z 50-ciu tysięcy ludzi, którzy oświadczyli się za jednota.

Według krążących wieści, miała zajść bitwa pod Wicksburgiem, w skutek której oderwany wyszli z tego miasta. Lękano się napadu oderwanoć na flotę związkową pod Nowym-Orleanem.

BERLIN, poniedziałek 16 marca, wieczorem. Komisja wojenna izby poselskiej odbyła dziś nowe posiedzenie, na którym nieznajdował się żaden z ministrów. Artykuł 3-ci poprawy Forkenbecka był roztrząsany i przyjęty jednogłośnie, prócz dwóch głosów w następnej redakcji:

O w o j s k u. Siła i skład wojska na stopie pokoju oznaczona będzie przez prawo. Na zasadzie rzeczonoego prawa, corocznie wyznaczane będą wydatki na wojsko.

Przedstawiciel ministra wojny oświadczył, że rząd nie zgodzi się na poprawę Forkenbecka i nie przedstawi projektu do prawa organizacji wojskowej. Dodał, że teraźniejsze rozprawy nie tylko nie uchylają zatargi, ale bardziej ją jeszcze utrudniają.

TURYŃ, poniedziałek 11 marca. Minister spraw wewnętrznych oświadczył dzisiaj w izbie poselskiej, że uwężeni w Palermo są obwinieni o spiski burbońskie i mazzinistowskie.

Zdaje się, że stan rany Garibaldiiego znowu się pogorszył. Teraźniejszy sejm włoski zamknie się w ciągu marca. Sejm 1863-go niezwłocznie będzie otwarty.

LONDYN, wtorek 17 marca. Na posiedzeniu odbytem przeszłej nocy w izbie gmin, p. Hennessy znowu zapytywał rząd Sir G. Grey, minister spraw wewnętrznych, odpowiedział, że nie udzielił ani lordowi Palmerston, ani hrabiemu Russell listu, jaki otrzymał od barona von Brunow.

Polityka rządu angielskiego w Turcji ulega naganie ze strony panów Cochrane i Gregory: p. Layard bronił tej polityki, twierząc, że utworzenie udzielnego chrześcijańskiego państwa w Turcji, choćby nawet było pożądane, nie było by możliwym i że teraz głównym celem, do jakiego zmierzają należy, być powinno polepszenie doli chrześcijan.

— to dla tego, że źle spała. Jakiś sen, jakiego widzenia, rozdrażniły jej nerwy i nabrały jej gorączki. Przytęm ojcice się na nią rozgniewał. Wy-mawiał jej, że nieumie panować nad sobą i że bardzo się pieści. Niemalysmy czasu powiedzieć panu o śnie matki. Sen straszny! — dodała drżąc i nachylając się do Carlisle'a, — ciągle to zabójstwo... Matka coraz więcej i więcej jest przekonana, że Betel jeżeli nie zabił, to przynajmniej namawiał do zabójstwa. A we śnie widziała tego człowieka...

— Z Galidzonem — dodał przedko Carlisle.

— Z nim, — odpowiedziała drząc Barbara.

Niepowinnybyście ludzi się w ten sposób. Wypadałoby ci Barbaro walczyć z podobnymi myślami i starać się rozrywać matkę. Ona potrzebuje szczególnej opieki. Zdrowie jej zdaje się być bardzo złe.

W chwili, kiedy Archibald chciał wychodzić, Barbara chwyciła go za rękę.

Archibaldzie! — powiedziała wdychając i wskazując na łańcuzek, — nie podziękowałam ci... i teraz niewiem jak ci wyrazić wdzięczność moją.

Dziecko z ciebie! — odpowiedział adwokat — czy to warto?... Pożegnajmy się i nie mówmy o tém.

Mówią to, sam o tém nie wiedząc, położył rękę na ramieniu Barbary, pocałował ją w głowę i wyszedł.

Dreszcz przebiegł po całym jej ciele. Jak tylko poczuła się samą, dała wolny bieg wzruszeniu swemu. Carlisle pocałował ją po raz pierwszy; zdało się jej, że pocałunek ten przebiegł całą jej istotą i palił piersi. Nieprzytomna, z sercem pełnym upojenia, wróciła do matki, która zauważała jej wzruszenie, ale nie umiała tego sobie wytłómaczyć.

Barbaro, — powiedziała — bądź tak dobrą, każ podać lampę. Wówczas możesz się do roboty. Tylko nie spuszczać cie sztorów, lubię patrzeć na światło księżycza.

Barbara, spełniając rozkaz matki była wzruszona i zamysloną; usiadła w oknie i wsparłszy głowę na rękę, oddała się marzeniom. „O Archibaldzie, Archibaldzie, myślała ona: dla czego daję mi łańcuzek nie powiedziałeś, że mnie kochasz?“

Czas już powiedzieć, że Carlisle przez całe życie swoje był serdecznym przyjacielem rodziny Gar. Siostry Anna i Barbara wyrosły w oczach jego, obcho-dził się więc z nimi zawsze jak z dziećmi. Często nawet należał do ich zabaw, kłócił się, ale zaraz potem i godził się z nimi. Zdaje się, że Anna wędziła mu się podobala, chociaż nie robił

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— DRA KWIETA wstępna prelekcja wy-szła w oddzielnej księżeczce z druku, z napisem: „Rzecz prz nastoupieni na stolicy języka czeskiego na uniwersyte warszawskie, dne 10 lenda (stycznia) 1863, drżana od Frant. Bol. Kwiet, doktora języka czeskiego na uniwersite warszawskie, dopisujicichu czlena Kralowske czeske spolecnosti nauk.“ Warszawa, w komisii Celsa Lewickiego. 1863, str. 28 w dwunastce. Za kartą tytułową czytamy dedykację taką: „Polskie młodeżi wleňuje (ofiaruje) spisowatel.“ Wyjście tej prelekcji na widok publiczny zapisujemy w bibliograficzne szranki z dwóch względów: raz, że ksiązka ta drukowana po czesku w Warszawie jest niewątpliwie pierwszą, przynajmniej w nowszych czasach; powtórę że sama treść mowy Dra. Kwiet, przyjętej z zapalem, zasługiwała na upowszechnienie. Zwrócić nam wypada uwagę czytelników, że Dr. Kwiet w rzeczonej księżeczce użył pisowni polskiej, z powodu braku czcionek czeskich w drukarniach warszawskich. Ten brak nieraz się już dawał uczuć i zaprawdę nie możemy pojąć obojętności tu-tejszych drukarni, które obfitują w najroz-maitsze czcionki, oprócz czeskich. (G. W.)

— TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK Posiedzenie dziesiętnego wydziału nauk historycznych i moralnych Towarzystwa Przy-jaciół Nauk Poznańskiego odbyło się dnia 23 lutego roku bieżącego Przewodniczący wniósł o zamianowanie komisji, złożonej z trzech członków do ocenienia dwóch powieści, z których jedna nadesłana z Warszawy, zawiera obraz z czasów Piastowskich i napisana dla objaśnienia klasom młpój oświeconym znaczenia tysiącletniej rocznicy zaprowadzenia chrześcijaństwa w krajach słowiańskich; druga z Kościana przysłana, jest oryginalnie napisaną powieścią moralną. Autorowie obu-dwóch prac złożyli je w biurze Towarzystwa w skutek ogłoszonego przez zarząd konkursu na ksiązki elementarne, powieści popularne i t. d. Komisja, której wydział poruczył zaopiniowanie, przyrzeka na następnem posiedzeniu zdać sprawę z poruczonego sobie zadania. Z kolei p. Kierski prosił wydział o przedłużenie terminu co do ocenienia złożonej obszerniej pracy konkursowej: „Historja wo-

róznicy między obiema siostrami. Anna miała dobry i jednostajny charakter matki, wówczas kiedy Barbara, uparcię do swoich zdań i przywyknień przy-wiązana, podobną była do ojca.

Wybiła godzina dziesiąta. Barbara wstała i oparła swą stożaloną główkę o ramę okna. Lampa stojąca za nią odbiła jej sylwetkę, a zewnątrz można było doskonale widzieć jej marzącą twarzączkę. O czém myślała ona? Były to marzenia upajające, marzenia, jakie tylko zrodzić może rozkołysana wyobraźnia doprowadzona prawie do szaleństwa. Marzyła, że jest już żoną Carlisle'a, którego ubóstwa i którego szanują wszyscy mieszkańcy East-Line.

— On mnie kocha, nie trzeba o tém wątpić — myślała. Alboż mi niedarował medaljonu? Alboż mnie nie pocałował? Ale, dodała poeichu, dla czegoż niepowie, że mię kocha? Dla czegoż?...

I lza spadła z jej twarzy. Zwątpienie wkradło się do jej duszy.

Nagle zadrżała, a otwierając szeroko oczy, ze strachem spojrzęła na łąkę.

I cóż tam postrzegła?

...Tam, przed nią, kryjąc się w gęstwinie krzewów jakiś cień błędny to podchodził, to się oddalał, dając jej ciągle rozmaite znaki ręką.

Strwożona, cofnęła się o krok. Chciała krzyknąć, zawołać ratunku, ale gardło się jej ścisnęło i nie stało głosu. A ciemna i ruszająca się postać ciągle się odbijała na tle krzaków ogrodu. Barbara przedko wyszła, zeszyła ze wschodów i stojąc w sieniach od drzwi głównych, znowu jęła się przypatrywać temu okropnemu widziadłu. Widmo widocznie śledziło wszystkie ruchy dziewczęcia, dla tego, że ponowiło swą niemą rozmowę i niecierpliwie potrząsała kape-

ściem i stosunków ekonomicznych w dawnj Polsce. Wydział jednak postanowił pozostać przy pierwotnym terminie, to jest, ostatniem posiedzeniu mającem się odbyć przed Wielkonocą, zwłaszcza, że autor konkursowego dzieła domaga się jak najprędzego zawiadomienia o zdaniu Towarzystwa. W końcu czytana była pierwsza część rozprawy p. Zychińskiego Ludwika, mającej wyjść wkrótce na widok publiczny.

— PIĘCIOKSIĄG MOJESZA. Tom pierwszy „Pięcioksiąg Mojusza dla Żydów Polaków“ z tłumaczeniem polskim i takimże komentarzem, przez redaktora Jutrzenki p. Danjela Neufelda, opuścił prasę i jest już do nabycia u tłómacza w Warszawie. Cena prenumeracyjna za pięć tomów jest następująca: a) wydanie z tekstem hebrajskim, tłómaczeniem polskim, komentarzami, modlitwami i wstępnymi, haftorami i wstępem zł. 26 gr. 20; b) tekst hebrajski z tłómaczeniem polskim zł. 16; c) samo tłómaczenie polskie zł. 8; d) wydanie samych komentarzy i wstępu zł. 10. Prenumeratę można uiszczać cząstkowo.

— PRACA. Piszą ze Lwowa: Ukazł się świeżo program nowego piemka politycznego p. t. P r a c a. Pismo to poświęcone jest tej klasie czytających, którym inne większe pisma ani treścią, ani ceną nie są przystępne. Nowy ten dziennik zapewni prawdziwą lukę w naszym dziennikarstwie; gdyż dotąd zbywało nam na piśmie taniem i popularnem, któreby obznajmiało obojętne i mniej wykształcone warstwy naszego społeczeństwa z ważniejszymi wypadkami. (G. P.)

— WYDAWNICTWA TANIE. Redakcja Gazety Rolniczej gorliwie podjęła i bezinteresownie wprowadza w czyn piękny myśl tanich wydawnictw ka pożytkowi klas niezamożnych. Dowód najoczywistszy jak dalece można zniżyć ceny, gdy autorowie i wydawcy kierują się tylko znaczą myślą ogólnego pożytku, dostarcza dokonane przez Redakcję Gazety Rolniczej wydanie z kolei przesłanej legendy Józefa Szujskiego o Jacku Brzuchalskim organizacii cześcuchowskim. Broszurka z 32-eh stronie ścisłego druku, na wcale niegorszym papierze kosztuje groszy sześć. Należy się za to autorowi i wydawcy prawdziwą wdzięczność kraju; bo nie wątpimy, że przy tak niz-

kiej cenie piękny utwór znakomitego poety dostanie się do rąk prawie wszystkich rodaków czytających. Wybór nowego wydania jest jak może być tylko najszczęśliwszy. Co za wzniosła mimo prostoty postać tego sędziwego Jacka; ile ślicznych obrazów tak przemawiających zarówno do prostaczka jak ukształconego człowieka! Redakcja Gazety Rolniczej obiecuje nam z kolei dać przedruk „Pamiętników Paska.“ Myśl ściszejsza, niecierpliwie czekamy na jej urzeczywistnienie. (G. P.)

— LÓTERJA FANTOWA. Piszą ze Lwowa: Loterja fantowa na pomnożenie funduszów restauracji narodowych pomników Żółkiewskich przeznaczona, odbyła się 28 lutego pod przewodnictwem Marji hr. Alfredowej Potockiej w sali ratuszowej wśród ciszy poważnej i uroczystej. Tysiąc fantów leżało na 10 stolikach w szyku i ugrupowaniu, które pomyslił świadczyły o dobrym smaku i estetycznym zmysle osób zajmujących się loterją. Między fantami znajdowały się bardzo kosztowne i piękne przedmioty, bądź to pod względem sztuki, bądź przez swą wartość zwracały na siebie ogólną uwagę i przyczyniały się wiele do oświetlenia całej loteryjnej wystawy. Oglądaliśmy między innymi ołtarzyk bardzo pięknie rzeźbiony, dar arcyksiężnej Zofji na loterję nadwiślańską, który nabywszy na tej ostatniej posel żółkiewski, pan Stanisław Polanowski darował loterji żółkiewskiej. Poprzednio zakupił kraj fantów 6000, dochód zaś z loterji sobotniej wynosił wraz z pieniędzmi, które wpłynęły za karty wstępne, 700 zł. Ogół tedy dochodów w całej żółkiewskiej loterji liczy około 7000 zł. Nierozbrane losy zostały depouowane. Lista liczb i fantów, które one wygrywają, zostanie ogłoszoną i rozeslaną, a za zwróceniem wygrywającego losu każdy będzie mógł wygrany fant odebrać w przeciągu dwóch miesięcy. (G. P.)

— NAUCZYCIELKA. W Poznaniu, nakładem księgarni Ludwika Merzbacha, wyszło w tych czasach dziełko znanej autorki Szkółki wiejskiej, Złotej księgi i innych p. Antoiny Machczyńskiej, pod tytułem: „Młoda nauczycielka; dziełko poświęcone zakładom wychowania plci żeńskiej.“

— HANDEL ODESSKI. — Donoszą nam

luszem, zdawało się, błagała ją, aby wyszła do niego.

Barbara Gar, zupełnie niebyła tchórzliwem, pustem stworzeniem. W danej chwili umiała być odważną, ale widzenie to przejmowało ją chłodem, męciło jej rozsadek. Nakoniec zdecydowała się nagle, wróciła do bawialnego pokoju, wzięła szal, narzuciła go nieuważnie na ramiona i powiedziała matce, że idzie do ogrodu na spotkanie ojca. Wychodząc, raz jeszcze rzuciła okiem na łąkę. Tajemnicza istota stała jeszcze na tém samym miejscu, prosto i nieruchomie jak posąg.

Ze ściśnionem sercem, całkiem nieprzytomna, Barbara Gar przedko wyszła z pokoju i poszła prosto naprzeciw widziadłu, z trwogą pytając siebie: czy to niejest tylko urzeczywistnieniem snu, który miała jej matka?

(Dalszy ciąg nastąpi.)

FRAGMENT.

XLVIII.

Recipe: Dumy lwiej i turkawki młodej gruchania; Wściekłych, tragicznych scen i pieszczot—do niewytrzymania; Żądzy i zimnej krwi; okrucieństwa, smutku, czułości, Napotworniejszych kłamek i przezroczej jak lza szczerości... Wszystko to zmać—i w ogniu azjatyckiej miłości Skryształ w kobiety kształt—a wyjdzie niezawodnie Mania... Młutki typl... niewiele w nim znajdziesz idealności; Mnóstwo ma wad—nie przeczę—a jednak wart jest kochania...

XLIX.

Och! dziwaczna jak szal, a ponurą jak płacz sieroty, Jest miłość pewnych serc... purpura jej—całun tęsknoty, Koroną—cierń... Marzenia jej nie rozechmurzy wesele; Nie ma tam kwiatów, gwiazd; lecz błyskawic i burz—ach, wiele!... Dla takich serc urokiem jaśnieją: czart w pięknym ciele, Pigmajloński głaz, syrena, sfinks... Posagu, cnoty Nie trzeba im... D y a l o g: On. „Ja przeklnę cię, aniele!“ Ona: „A ja ci w pierś utopię nóż, o mój ty złoty!“

L.

Takim i Leon był—gdyż walk potrzebował koniecznie... Bez walki nie mógł żyć... Więc biedak porwał się wiecznie Na świat, na los, na ziemię i niebo... Własne swe szczęście, Deptał i kłął, pokazując litującym się pięście... Nieznośny typl... mordując go, męczcie, krępujcie, więźcie;— On wzniesie leb—i w oczy wam bluzgnie wzgardą niegrzecznie... Dajcie mu cały świat, do rydwanu bogi mu wprzędzie,— Walka zapadnie w głąb—aż rozsądzi pierś ostatecznie...

LI.

Najchętniej rwał się od do walk bez nadziei wygranej, Kończył je zwykle śmiech, co wybuch z piersi krwią zlanęj, Rozkoszny śmiech!.. Podobnym bluzgnęła pierś archaniola, Gdy wywróciwszy W ó z, pogruchotał osie i kola. Bohater mój był dumny,—więc nigdy niechylił czoła Pod gradem kłęk,—przeciwnie... a chociaż w myśl zgnękanęj, Zapadał mrok,—lecz twarz była jasna, p rawie wesoła— Jak wieniec róż na trumnie w mirt i powoje ubranęj.

LII.

Ach! znowu przerwałem rzecz o miłości... zły duch Leona I od niej pragnął burz,—więc nie dziw, że Mania szalona, Mogła mu wpaść do serca. Z rączki jej niebo i piekło, Dawał mu los, obiecując szczęście i mękę wściekłą... A znał on już ten bój rozpaczliwy z duszą zacięłą W zapędach krwi, z materją w ogniu, z pycha demona, Z czołem gdzie zblił już wstyd, że bóstwa się padały wyrzekto;— A jednak... któż to wie?... A może poprawi się on?...

LIII.

Nie ma piękniejszych łez nad palącą łzę Magdaleny! Wiekł też całe lśni, jak diament boży bez ceny,

Jedna ta lza... Korredžio stworzył do niej oblicze, W którego miękkiej wdzięk wpatrywał się nadto — nie żyję... Falująca się pierś, rozsypane włosy dziewicze, Wilgotne smugi rzes, poetyczny ubior bez zęny, — Wszystko to piękne jest, lecz na prawdę — zbyt malownicze... Plastyczny taki żal na miłośne zakrawa sceny.

LIV.

Wyjź nad poziom form wypiętrza się duch sam bezdenny— Odmet starbawnych tęcz i piorunów — ocean zmienny Blasków i chmur... Ten świat ma również dla mnie postać swoją, Wielką jak Bóg!.. Opisywałbym ją, ale się boję... Pośe już mistykim był!.. choć raz Kaszewskiego rozbroję... Nowożytny ów Grek, od trawienia klasyków seiny, Mówi, żem sfinks—i gniewa się na poezje moje... Szczęściem, na ludzki gniew pospolicie bywam — kamienny...

LV.

Wielki, niewieści żal ma postać dziwnie idealną Dusza wzbija się w jęk nieskonczony; życie — w błagalną, Rozdzierającą pieśń... Póktutnia, jak gołąb chory, Zwiesza na wspomnień grób śnieżnopyrę skrzydła pokory... Poeta nasz miał dar upatrywać wszędzie kolory Niebiańskich tęcz... Nie jeden raz była mu już fatalną Uroczą, blada, twarz owinięta w smutku pozory, Jak róży białej kwiat pochylony burzą nawalną...

LVI.

Ach, jeszcze jeden rys!.. Bohater mój nie był okrutnym Dla pięknych Ew, co kiedys tam, w życiu, wypadkiem smutnym Straciły raj (nie jedna z nich potem lęka się węża, Calutki wiek... Niestety! już niedoczekana się mężał... Jeden strzelisty akt miliony djabłów zwycięża... Świat, gdy odpuszcza grzech— to nie korym sercem a butnym...

LVII.

Lecz on (poeta mój, oczywiście) nie był z kamienia Na widok ludzkich łez... Chrystusowy kwiat przebaczenia Dziwna miał woń dla piersi tej młodej!.. W ziemskim tem ciele, Duch miłosierdzia wrzał, jak modlitwa w ciemnym kościele... Niedgdyś, często on snił przypowieści biblijnych wiele... Gdy marnotrawny syn u rodziców szukał wychnienia, On witał go i nogi umywał... Wielkie wesele Świecił z pastercem trzód, co owieczkę znalazł... Marzenia!..

LVIII.

Aż nagle sam na drodze swę duszę spotkał zbłąkany, Jagniatko własnych ran nieświadome—główkę porwaną W odurzający wir... Ach, każdy, kto kochać się umie, Łatwo i żal i miłość z tego straszna zrozumie, Dodajmy jeszcze to, jak dziwnie podoba się dumie, Ta myśl: „że oto ja użaleniem pierś te zbrukana, Ze każdy bunt poruszeniem jednem woli mej stłumię...“ I w słońcu nie brak plam, jak stoi tam, gdzie napisano.

L. Sowiński.

z Odessy pod dnem 24 lutego: Wiadomości z rynków zagranicznych ciągle są dla nas nieprzychylnie, jak wprzódy. Handel nasz wywozowy, ograniczony do zboża, węgla i loju znalazł się w najkłopotliwszym położeniu: ceny tych produktów na zagranicznych placach konsumpcji są dosyć niskie; a nas zaś właściciele składów miejscowych obstają przy takich cenach, że zgodziwszy się na nie, niepodobna byłoby współzawodniczyć z producentami innych krajów i przyszołby chyba sprzedawać ze stratą, pomimo nawet umiarkowanych cen, frachtu i nienajgorszego położenia kursów giełdowych. W skutek takiego zbiegu rzeczy, na rynku tutejszym w ciągu przeszłego tygodnia umów o zboże i loj zawarto bardzo niewiele. o węgla zaś mowy prawie nie było. Pszenicę płacono od 6 rub. 70 kop. do 8 rub. 90 kop., kukuruzę najlepszą po 5 rub. 13 kop. za czterwert. Łój sprzedawano pud po 4 rub. 2 1/2 k.

— Dowiadujemy się o rozpoczętym przez dwóch młodych pracowników przekładzie, z ostatniego wydania OBRAZÓW GEOLOGICZNYCH (Geologische Bilder) profesora Freiburskiej akademii górniczej Bernarda Cotta. Popularny wykład przedmiotu jakim się odznacza to dzieło, będące zebraniem artykułów podawanych częściowo przez uczonego profesora do Illustracji niemieckiej, oraz liczne tego dzieła w krótkim przeciągu czasu wydania, zwłaszcza przy coraz bardziej nagłej u nas potrzebie wdrażania za pomocą przystępnych wykładów do poważniejszych studiów, jak niemniej prawie zupełny brak podobnego dzieła w naszej literaturze, pozwalają wróżyć, powołanie przekładowi, tym więcej gdy w oryginalnym nie pominięto najświeższych i najciekawszych zdobyczy naukowych w tej gałęzi wiedzy, uprzytomniając cały wykład w sposób dziwnie trafny i dostępny dla umysłom najmniejszej nawet przygotowanych. Sam przedmiot wiele zajmujący choć obcy dla wielu, urozmaicony przykładami ze wszystkich strefi krain kuli ziemskiej, okraszony licznymi ilustracjami i zalecający jak się sam tytuł wskazuje obrazowo albo opowieściowem przedstawieniem, dotykający ważnych kwestii formacji i przejawów naszej planety, powinien zaciekawiać wielu. Dające się z małym zachodem sprowadzić z zagranicy klisze, ułatwią wydawnictwo. (G. W.)

— SPOŁEKA ZEGELNIPAROWEJ. W dniu 28 lutego r. b. o godzinie 1-szej z południa, odbyło się w sali posiedzeń zarządu żegluga parowej, w obec zaproszonych posiadaczy obowiązków 5% spółki żegluga parowej, pod przewodnictwem Stanisława hr. Zamojskiego, losowanie obowiązków i zniszczenie wykupionych kuponów. Po sprawdzeniu przez obecnych wycofanych z obrotu kuponów od obowiązków żegluga parowej z roku 1861, takowe zniszczone zostały przez spalanie.

— Po czym przystąpiono do losowania 9-go z kolei obowiązków 5% serji 1-jej a 6-go z kolei obowiązków 5% serji 2-jej, mających się wykupić i wycofać z obiegu w ciągu roku 1863, z funduszu na amortyzację za rok 1862 przewidzianego, mianowicie:

- a. Obowiązków 5% serji 1-jej, za rs. 18,750.
b. Obowiązków 5% serji 2-jej, za rs. 4,000.

razem za rs. 22,750.
Ze zaś w myśl ustawy o spółce żegluga parowej, a poczet losować się mających obowiązków wykupiono już i wycofano z obiegu:

- a. Obowiązków 5% serji 1-jej po rs. 750. Sztuk 16 za Nrami: 4, 33, 34, 177, 187, 188, 210, 214, 221, 222, 223, 251, 252, 258, 297, 319. za rs. 12,000.
b. Obowiązków 5% serji 2-jej 1° Po rs. 300. sztuk 10 za Nri: 63, 65, 68, 78, 81, 83, 85, 87, 90, 92. za rs. 3,000.
2° Po rs. 200. sztuk 2 za Nri 89, 119, za rs. 400.
3° Po rs. 150. szt. 4 za Nri: 81, 89, 92, 111, za rs. 600. rs. 4,000.

razem za rs. 16,000.
Pozostało węc jeszcze do wylosowania 9 obowiązków serji 1-jej po rs. 750 za rs. 6,750.
Po sprawdzeniu zatem wykupionych i wycofanych z obiegu wyżej wyszczególnionych obowiązków, wylosowano obowiązków 1-jej po rsr. 750, mianowicie: Nr. 219, 184, 123, 295, 71, 287, 216, i 129, za które wypłata, jak również za kupony ubiegłe od obowiązków serji 1-jej i 2-jej, uskutecznią się w biurze zarządu żegluga parowej, przy ulicy Nowy-Swiat po Nr. 1,245b codziennie, od godziny 10-jej z rana do 2-jej z południa, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne. (G. W.)

— LISTY NADAWCZE. W gubernji kijowskiej wszystkich listów nadawczych było 1900. Ostatnie wprowadzenie ich w wykonanie ukończone zostało do d. 12 lutego r. b. z wyjątkiem tylko jednego, który przedstawiono do rozpoznania ministrowi spraw wewnętrznych.
— DNEPR. Lody na Dnieprze pod Kijowem w roku bieżącym puściły dnia 17 lutego w noc. Najstarsi ludzie tameczni nie pamiętają tak wczesnego wyzwolenia się Dniepru z pod lodu.
— UROCZYSTOŚĆ. Dnia 9 b. m. w Pradze czeskiej odbywała się uroczystość sśw. a i pamiątka tysiąclecia wprowadzenia chrześcijaństwa do Czech. W starożytny świątyni na Wyszehradzie odbywała się msza uroczysta na cześć tych świętych apostołów, przy której stowarzyszenie narodowe Hlahol śpiewało staroczeskie chóry. W najstarszym i najświętszym kościele czeskim na Lewym Hradcu obchodziła się sama tysiącletnia pamiątka stosownymi modłami i kazaniami.

— PROJEKT PALACKIEGO. SEJM GALICYJSKI. Piszą z Wiednia do Gaz. Warsz. pod dnem 12 marca: W sejmie czeskim odbyła się nareszcie wielka walka, do której oba stronnictwa niemieckie i czeskie gotowały się od dawna. Szło o wniosek p. Palackiego zmniejszenia prawa wyborczego. Palacki chce wyboru do sejmu nie przez interesa, lecz przez

liczbę ludności. W tym systemie Czesi mają większość niezawodną. Lecz system reprezentacji przez interesa zaprowadził rząd we wszystkich prowincjach; podług niego złożyły się sejmy i parlament w Wiedniu; zmiana w Czechach musiałaby być przeto wyjątkową, albo wyróbiłaby cały terazniejszy konstytucyjny porządek. Z tego ostatniego powodu i z wyrażonej kłębki, która stąd wynika w Czechach dla stronnictwa niemieckiego, odrzucenie wniosku p. Palackiego było przyjętym w komisji, która ten wniosek rozbiła. Panowie Rieger, Klauudy, Sladkovsky protestowali przeciw temu postanowieniu i bronili wniosku z niezwykłą gwałtownością. Herbst sprawozdawca komisji, Vrinz, Auenperg mówili przeciw niemu. Przy wotowaniu pokazało się, że wniosek odrzucono został 130 głosami przeciw 70. Posiedzenie trwało 10 godzin.

Sejm galicyjski 15 b. m. zostanie znowu odroczonym, tak, iż zapewne tego roku już się nie zbierze. Było tu w tych dniach kilku posłów z Galicji, między innymi ksiądz Sanguszko, hr. Adam Potocki, p. Kirchmayer i ks. Leon Sapieha marszałek sejmu.

— „MORAWSKA ORLICE.“ Pod tym tytułem od d. 10 b. m. poczęło wychodzić na Morawach nowe czasopismo federacyjne pod redakcją p. Fr. Umana. Dotąd wychodził tam w Bernie jedynie dziennik centralistyczny „Moravské Noviny“, z dodatkiem raz na tydzień gazetki rolniczej.

— ROLEJ DO WITEBSKA. Donosiliśmy już czytelnikom naszym o pogłosce, podającej za najpewniejsze, iż Towarzystwo ryko-dynaburskiej kolei żelaznej przyjęło na się zobowiązanie przedłużenia tej drogi od Dynaburga do Witebska. Ta nowa droga żelazna, jak się dowiadujemy, pójdzie na Połock wzdłuż starej drogi pocztowej i koryta Dźwiny; od Połocka zaś zbieży ku szossie, a przecięwszy miasteczko Sierocin i wieś Obol, znowu się zbliży ku Dźwinie i zakończoną będzie mostem na tej rzecce poniżej obvodu miasta Witebska. W ciągu roku bieżącego zamierzano odbyć wzdłuż linii poszukiwania na gruncie, zwłaszcza pomiędzy Połockiem i Witebskiem, gdzie nie dotąd nie robiono, w roku zaś następnym projektowano już przystąpić do budowy. Dotąd wszelako projekt ten pozostał jeszcze w zawieszaniu.

— CYFRA LUDNOŚCI. Podług „Dorpaters Tagesblatt“, w trzech prowincjach osteskiej ludność wynosi 704,680 głów plemienia fińskiego, 832,854 lotyskiego, 83,147 słowiańskiego, 136,752 germańskiego i 29,841 żydowskiego. Z liczby tej na każdą prowincję po osobno przypada cyfra następująca: w Estonji 275,000 Finnów (pomiędzy którymi prawdziwych Estończyków jest 274,882), 8,945 Słowian i 23,358 Germanów (18,079 Niemców, a 5,279 Szwedów); w Inflantach 427,336 Finnów, 368,270 Lotysków, 45,828 Słowian, 65524 Niemców i 1,222 Żydów; w Kurlandji zaś 2313 Liwończyków, 464,484 Estończyków, 28,374 Słowian (pomiędzy którymi jest 14,917 Polaków), 47,868 Niemców i 28,259 Żydów.

PRZEGLĄD ROLNICZY.

Koniczyna szkarłatna zwana Inkarnatką (Trifolium incarnatum).

Roślina ta roczna, lubo nie wytrzymuje porównania z koniczyną zwykłą czerną, przecież w niektórych wypadkach ważne może okazać przysługi gospodarstwu i nieraz z dotkliwego kłopotu o brak paszy, tej największej kłębki gospodarskiej, wyprowadzić.

Jest ona jedynym raturkiem, kiedy koniczyna czerwona wymarzenie lub wymoknie, co się nieraz zdarza, a bodajbym nie zgadzi, czy i rok obecny z jego zmianą zimą i nagciem polem nie będzie zgubnym dla koniczyny. Otóż wtenczas gdy widzimy, że koniczyna zwyczajna zginęła, na tém samym miejscu zasiana wczesnie z wiosny Inkarnatka, da nam środek wynagrodzenia tej straty, i dobrej paszy i siana dostarczy. W suszeniu jej tylko na siano, należy zachować je-

szcze większą ostrożność i umiejętność w postępowaniu jak z koniczyną zyczajną, liście jej bowiem nader łatwo się osypują. Inkarnatki wysiewa się zwykle na morg 300 pretowy funtów 20.

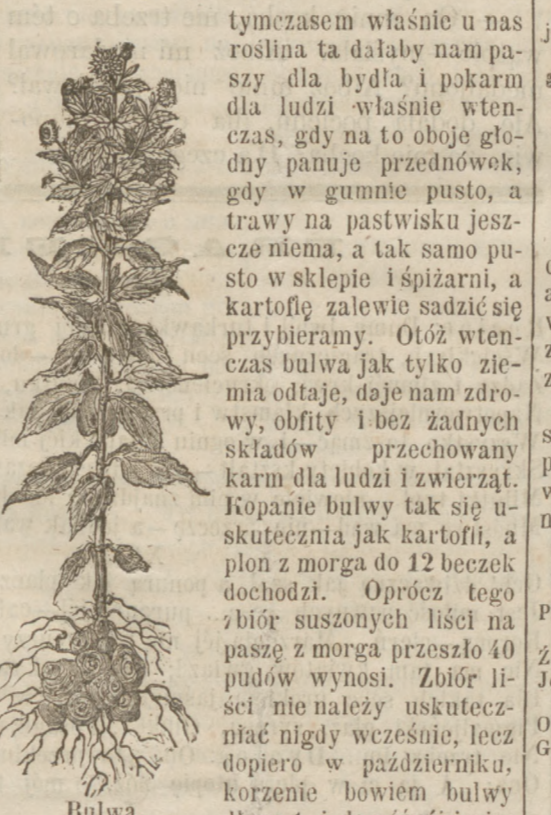
Obecnie znamy trzy gatunki Inkarnatki t. j. z wyczajną wczesną z kwiatem szkarłatnym, późniejszą z t. j. kwitnącą o dwa tygodnie później od pierwszej, i nareszcie Inkarnatkę z kwiatem białym, najpóźniejszą. Wszystkie te gatunki jednej uprawy wymagają i grunt jednostajny dla nich właściwy; wybór zatem zależy tu zupełnie od gospodarza, t. j. od celu, na jaki Inkarnatka ma być uprawiana, a mianowicie czy na paszę zieloną lub na siano.

Ceratoclea.

Do roślin jednorocznych nader pożytecznych bez wątpienia należy także Owsik Australijski (Ceratoclea Australis), o uprawie którego obszernie mówiliśmy w jednym z poprzednich naszych przeglądów, dziś dajemy więc tylko rysunek, przedstawiający w silie wzrostu tę ze wszech miar pożyteczną i zasługującą na rozpowszechnienie roślinę. Ostrzegamy tylko, że nasienie jego jest plewiaste, lekkie, mające niejakie podobieństwo do owsa, ale wazkie i chude, przytém kolor jego, choćby było najbardziej dośpiiałe, powinien być zielonawy koniczynie. Dajemy tu te stałe cechy nasienia Ceratocleii, aby każdy mógł je rozróżnić od nasienia owsa piaskowego (Elymus arenarius) i nie wziął jedno za drugie, a stąd i kalkiem odmiennie otrzymał rezultat.

Bulwa (Helianthus tuberosus). Roślina ta tak wybornie wytrzymująca tutejszy klimat, tak niewybredna co do gruntu, bo na najlichszym jeszcze się jakkolwiek udaje, dająca wyborną paszę tak z korzeni jak i liści dla wszelkiego inwentarza, a nawet w czasie nieurodzaju kartofli mogąca gow znacznej części zastąpić jako pokarm dla ludzi, nareszcie niepodlegająca gniciu, zarazie, nie wymagająca składów, bo doskonale w gruncie zimować może, a nareszcie jako roślina trwała raz zasadzona, niewymagająca kosztów dalszej uprawy i zbyt starannego pielegnowania, przy tych wszystkich swoich zaletach, dziwna jak, ta roślina mało jest jeszcze u nas upowszechniona, a raczej że uprawa jej prawie nigdzie na Litwie do znacznych rozmiarów nie doszła. Gdy tymczasem właśnie u nas roślina ta dałaby nam paszy dla bydła i pokarm dla ludzi właśnie wtenczas, gdy na to oboje głodny panuje przednówek, gdy w gminie pusto, a trawy na pastwisku jeszcze niema, a tak samo pusto w sklepie i szpiarni, a kartofle zalewie sadić się przybieramy. Otóż wtenczas bulwa jak tylko ziemia oddaje, daje nam zdrowy, obfity i bez żadnych składów przechowany karm dla ludzi i zwierząt. Kopanie bulwy tak się uskutecznia jak kartofli, a dochód z morga do 12 beczek dochodzi. Oprócz tego zbiór suszonych liści na paszę z morga przeszło 40 pudów wynosi. Zbiór liści nie należy uskutecznić nigdy wcześniej, lecz dopiero w październiku, korzenie bowiem bulwy długo t. j. do późnej jesieni rosną, a stąd wczesniejszy zbiór liści na plon korzeni znacznieby mógł wpłynąć. Sprzet liścia uskutecznią się następnie: łodygi wraz z liściami scina się sierpem lub kosą, wiąże w snopki i ustawia piramidalnie, opierając jeden o drugi, lub co lepiej wiąże się w czuby i stawia na polu do wyschnięcia; potem na poddaszu lub innym miejscu przewiewnym składane należy. Tak wysuszone liście chętnie zjadane. Scinając łodygi, należy je scinać na cali 10 do 12 nad ziemią, zbyt nisko ścięte działają szkodliwie na korzeń.

Bulwa.

Oprócz wyżej wymienionych korzyści, jakie uprawa bulwy przynosi, za granicą przekonano się, że bulwa zasadzona w lasach na haliznach i gotoborzach, dostarcza w zimie ze swych łodyg i liści wybornę paszę dla zwierząt, a stąd nie tylko na jej rozmnożenie i utrzymanie skutecznie wpływa, ale nadto chroni młode drzewostany drzew liściowych od szkód, jakie zwierzyzna nie znajdująca zimą innego pokarmu przez obgryzanie kory i pędów młodych drzewek corocznie sprawiaje. Z tego też powodu obsadzanie szkółek młodych drzew owocowych bulwą najlepiej od szkodów przysięgać w ogrodach zarządzanych zabezpiecza. Na zakończenie dzisiejszego przeglądu u-

dzielamy czytelnikom naszym wiadomość, że spółka Jedwabnicza zawiązana w Królestwie i u nas na Litwie swych czynnych członków posiada, a co więcej, że obecnie zostały wysłane do Warszawy dla wyrobienia kokony żeszłorocznej oprzędki, pochodzące od jedwabników tu na Litwie wyhodowanych i liściami morwy na naszej ziemi wzrosłej karmionych. Tak gorliwym członkiem jest ksiądz Radziwiłł z Polonczki, obywatel gub. mińskiej powiatu nowogródzkiego. Obszerna plantacja morwy białej już od lat 25 założona, dziś w kwitnącym znajduje się stanie i masę liści dla jedwabników wydaje. Z własnego doświadczenia szanowny właściciel nabył tego przekonania, że morwa biała wytrzyma u nas najlepiej nasz klimat, lecz ją nie należy puszczać z drzewo, lecz zawsze w postaci krzewu utrzymywać, co nawet i na plon i dobroć liści wiele wpływa. Obecnie zamierza robić próby z uprawą jesionu jedwabniczego, zastępującego morwę, z czem za granicą próby doskonale się udaly.

Wprowadzając tę nową gałąź produkcji krajowej, nie zaniedbuje i dawniej, a tak teraz upadł, t. j. pszczelnictwa, tej tak korzystnej gałęzi gospodarstwa, dla której miejscowo nasza tak właściwa, czem się kiedyś Litwa sławiła, a dziś?.. Dziś, wszak nam we wszystkim tylko o dziś idzie. Otóż i pasiekę swojej urzędza według zasad Lubienieckiego pod okiem ucznia z tej szkoły umiślnie sprowadzonego. Szczęść Boże pocziwmy chęcią i pracy, życzymy szczerze powodzenia, a nade wszystko, czego u nas brak we wszystkim wytrwania, wytrwania i wytrwania!!! T. S.

Dom zleceń brań Chotomskich i Koronowicza w Królewiecu i Londynie.

Królewiec 15 marca 1863 r.

Ubiegła połowa marca przypominała nam zimę, mroz się zmógł do tego stopnia, iż nowo powrózonymi lodami, zatamował już rozpoczętą żegluga. Dozwalaliśmy się nareszcie obfitych dowozów z prowincji z Polski, Zmuidy i Litwy dotąd jednakoże nie nadpłynęło nie. Obecnie widzimy w n-jkrzyżniejszej stadum, co do cen na zboża, albowiem równocześnie z ruszającymi się dowozami z Baltyku i amerykańskie wiośno dostawy do Anglii nadpływają, a jednakoże ceny o 10 złp. na Wiospiu, czyli na 3 beczkach litewskich, są obecnie wyższe od najniższych żeszłorocznych—pomimo czasów niespokojnych i magazynów w Anglii niezupełnie jeszcze z dawniejszych dowozów uprzątniętych. W Ameryce agio na złoto, jest obecnie 63 3/4 %, na srebro 56%, a to wpływa na cenę produktów zbożowych tamże, żąd notowana podwyżka. Wielokrotnie zwracamy na zaantatyckiego konkurenta uwagę naszą, toć i teraz, widząc wysilenia wojenne tej części świata, widzając o wiele mniej obfitych pot, aniżeli w innych latach, bacząc na stan Europy, gotowej wejść w coraz burzliwsze czasy, a przynajmniej sposobiejszą się na takie, uwzględniając, że wschód Europy głównie wywożące zboża, najwięcej w tych zawiąkaniach niecierpić może, trawmy w przekonaniu, że ceny zboża pójdą znacznie w górę. Nizki stan rzeki wpłynę także na trudność dowozu. Już teraz dostrzedz można w cerach nie zniżających się pomimo żadnej spekulacji, że podwyżka niebawem się objawić musi. Ceny przewozu do Anglii, Skocji i Norwegii od 1-go marca o 1/2 zniżyły się prawie. Na owies spekulacja ma bardzo oko. Wedle nowin z Norwegii połów śiedzi dał 360,000 beczek. Cena wólow tutejszych u nas tu jest 80—85 tal., wprzódy 40—50 tal., z których w miarę odległości od granicy 1/2—1/3 na koszt transportu i cel wycobowych i wchodowych potrącić należy. Chcąc upadający handel Odessy podnieść, rozpoczęli budowę kolei do Balty, a boczną linję ku Dniepru mają koto Benderu poprowadzić. Wojsko przy robocie tej ma być użyte.

Okolnik cen zbożowych na giełdzie naszej:
za szefel pr. *) za beczkę lit.
wagi holender. sgr. rub. kp. rub. kp.
pszenicy jasnej 120—129 72 —82 19 9 21 75
,, ciemnej 120—125 70 —74 18 56 19 68
,, czerw. 122—126 70 — 18 99 —
żyta „ 118—120 49 — 12 39 —
,, „ 120—126 50 1/2—54 13 87 14 32
jęczm. dużego 110 — 41 — 10 37 —
,, małego 100—101 32 — 8 59 —
grochu białego — 47 1/2—50 12 56 13 26
,, białego — 48 — 50 12 72 13 26
Rubel po 30 1/2 sbr.

Królewiec, 13 marca 1863 r.

Wiadomości z zagranicy w ostatnich ośmiu dniach nie donoszą żadnych zmian. Na targach angielskich znajdowało się bardzo mało krajowej pszenicy i żyta; była podrzędnej kondycji, znaczne dowozy pszenicy zagranicznej i innego ziarna nie ustaly dotąd.

W skutek niższych cen u nas, w końcu żeszłego tygodnia okazywała się większa chęć do pokupu pszenicy i żyta; ceny ostatniekolwiek wyżę—groch biały, jęczmień i owies, niżę notowano.

Dzisiaj płacono za szefel (*):
w a g i i. złot. pola.
Pszenicy czerwonej 124—127—130 36 1/2 38 39 1/2
,, pstręj 122—126—128 35 1/2 39 40 1/2
Żyta 121—123—125 26 26 27 1/2
Jęczmienia małego 100—107—109 16 17 18 1/2
,, dużego 106—109—114 18 1/2 20 21
Owsa 71—80—86 10 1/2 12 1/2 15
Gru. biały na paszę 23 1/2 24 1/2
,, do gotowania — 25 1/2 27 —
,, szarego — 26 1/2 — —
,, najlepszego — 28 1/2 — —
,, zielonego — 28 — —
Bobu. — 28 — —
Wyki — 24 1/2 — —
Siemię linaie bez handlu, pięknie utrzymuje się w cenie.
Tymoteusz 5 do 7 tal.—Rub. 5 1/2 do 7 r. 70 k. za cent.
Koniczyny czerwonej krajowej brak zupełnie.
,, zagranicznej do 30 tal. Rsr. 22 za cent.
białej do 16 do 24 tal.—Rsr. 17 k. 60 do 23 rub. 10 k. za cent.
Wielna zupełnie spokojnie i tylko po niskich cenach sprzedaje na kontrata uskutecznić można.
FRYDERYK LAUBMEIER.
Agencja Doma Nadniemieckiego w Królewiecu.

*) Beczka litewska równa się ośmiu szefelom pruskim. Wartość 1 srebr. grosza pruskiego 3 kop. sr.

Przybywanie w Wialno 6 po 8 marca 1863 r.
ГОСТИНИЦА ВИШКОВСКИ. Пом.: Мих. губ. пред. двор. Лапо; Мих. Задарновски; Иванъ Корсовски; Влад. Корсаки; Иванъ Билдоровски; Влад. Михайловски; Карлъ Кублици; отст. генералъ-майоръ сов. Венк. Смоковски; отст. генералъ-майоръ сов. Венк. Гюбенетт; инж. кап. Клоковски; поруч. дрэг. в. Хабнетт; отст. капит. Густ. Чехович; г-жа Емilia Винтерфельдъ жена купца.
ГОСТИНИЦА ПОЗНАНСКИ. Стат. сов. Макови; майоръ пач. Блосотск, интпр. старши Смаульски; кап. генералъ штаба Мих. Родковски; кап. артил. Басов; инж. Штаманъ; жена над. сов. Θεод. Сипшици; пом.: Тека Сьрици, Корнели Брохочка.
Przyjechali do Wialno od 6 do 8 marca 1863 r.
HOTEL NISZKOWSKI. Ob.: Miński gubern. marszałek Łappa; Michal Zadarowski; Jan Komorowski; Wiktor Korski; Jan Białozor; Wlad. Wywolski; Wlad. Soltan; Juljan Grabowski; z rodziną: Karol Kublicki; dym. jeneral-majore Kryczyski; dym. major Siesicki z żoną; radca dw. Winc. Smokowski; inż. kap. Kłoczkowski; porucz. drэг. v. Hubnet; dym. kap. Gustaw Czechowicz; pani żona Emilia Winterfeld.

— HANDEL RYZKI. Piszą nam z Rygi pod dnem 2 marca: Na giełdzie ruchu mamy niewiele. Konopie cienkie Anglij płaćli po 131, 128 i 125 rub. as. z zaliczką 10 proc., to samo też dają. Z kantarów niemieckich zdają po 129 i pół rub. as. na zaliczkę 10 proc. a 126 na gotówkę, z różnicą w gatunkach o 3 rub., ale kupujących niema. Len sprzedawano po 45, 40 i 35 rub. sr., a umów zawarto na 2,000 berkowców. Oleju konopnego na sprzedaż niema. Siemię konopne 89 f. oddają po 5 1/4 rub. z zaliczką 50 proc. Siemię linaie w ilości 3000 beczek 6 1/4 m., sprzedano po 7 1/4 rs. zaliczając rub. 1 na beczkę. Za gotówkę odanoby po 1 1/2 rub. wyżej miary, lecz dają mniej o 12 i pół kop. Jęczmień kurlandzki 10 1/2 f. kupiono po 87 i pół rub., a owies kurlandzki 73 f. po 61 i pół rub. za gotówkę. Za żyto 1 1/2 f. dają ciągle po 101 rub. gotówką, ale sprzedających po tej cenie niema zgola.

OGŁOSZENIA.
Pigułki z roślin p. CAUVIN,
Aptekarza—chemika, ucznia szkoły wyższej w Paryżu, przy placu tryumfalnej Bramy N. 10.

Pigułki te pomagają trawieniu pokarmów są toniczne i krew czyszczące. Użycie ich łatwe, a skuteczność niezawodna. Są jedynym środkiem przeciw niestrawności, złym humorom, ostrosći krwi a najlepszym lekarstwem na powroćcie do normalnego stanu funkcji żywotnych. Przygotowane wyłącznie z roślinnych substancji wznmacniająca kisielki i trzewia, czyszczą nie utrudzając żołądka i nie osłabiając żadnego z organów ciała. Użycie ich nie wymaga ani diety, ani osobnego napoju; pod tym względem są one jednym z najdogodniejszych i najskuteczniejszych środków czyszczących, dotąd znanych; i dla tego w słabościach gwałtownych, a zwłaszcza chronicznych, jak zamulenie żołądka, astma, mocny katar, liszaj, migrena, ból głowy, skrofule i t. d. pożądaną sprawują skutek.
Wartość pigulek p. Cauvin w dwóch słowach da się skreślić: „przywracają zdrowie.“ 6—755

Najnowsze dzieła w księgarni p. f. JÓZEFA ZAWADZKIEGO:
BUCKLE, Historia Cywilizacji w Anglii. Tom 1 z opłatą za 2 — rs. 2 k. 20.
Żywoť Ś. Wincentego a Paulo k. 40
Czytania wieczorne ksiąg I, II, III po k. 17 1/2
DONALD. Zalewnictwo czyli Irregyacja gruntów — kop. 30.
Droga do zbawienia. Książka do nabożeństwa dla ludu Polskiego — kop. 50.
Dziwiosłoby. Komedja. kop. 45.
GREGOROWICZ. Rady dla matek r. 1 k. 40.
Gwiazdka czyli kolenda na rok 1863 — k. 60.
KRASZEWSKI J. Władysław Syrokoma. rub. 1 kop. 20.
ŁADNOWSKI. Wielkopolanin, komedja k. 40.
MACHCZYŃ K. Młoda Nauczycielka. k. 95
MIECZKOWSKI D. Obrazy historyczne z czasów Stan. Leszczyńskiego — kop. 80.
OLLENDORFA Dyalogiczna grammatyka francuzka — rub. 1 k. 85.
JAROCHOWSKI K. Opowiadania i studia historyczne tom. II — rub. 2 k. 75.
SZAJNOCHY Szkiełce historyczne t. III rs. 3.
Fiosniki wiejskie dla ochronek kop. 60.
POEJANSKI Leśnictwo Polskie cz. IX r. 1.
ROMANOWSKI M. Popiel i Piast, tragedia. rub. 1 kop. 20.
Rozprawy Galic. Tow. Gospod. T. XXX k. 80.
SZMUREO. O kulturze w Grecji. k. 30.
Tablica Geneal. do histor. Polsk. — r. 1 k. 90.
VITARD. Wykład drenownictwa kop. 75. 1—158

ELEKTRYCZNE SZCZOTECZKI BREWETOWANE PRZEZ AKADEMIE PARYŻA D-RA LOUVENTIUS.
Szczoteczki te miszczą osadzający się na zębach kamień winny, oczyszczają emalję, nadają białosć, trwałosć i piękność zębom, ochraniając od psucia się i zapobiegając boleściom nerwów.
TRAN WIELORYBI.
Irrygor, Klizopompy, Suspensory elastyczne i galwanizowane, pessarja, etc., apteka Chrześcijańskiego otrzymawa.

Nakładem księgarni N. BROJDO w Wilnie w gmachu Ratuszowym naprzeciw Ostrzej Bramy, wyszło dzieło:
KAPŁAN W OBEC LUDU
Cena egzemplarza Rsr. 1 k. 20, z przesyłką Rs. 1 k. 50, Biorącym 10 egzemplarzy razem, dodaje się 11-ty bezpłatnie. 1—160

SER z POSTAW 1—15
otrzymał EDWARD FECHTEL.
HOTEL POZNAŃSKI. Radca stanu Makow; major i naczelnik Białostek. wntpr. straży Smulski; kapitan. jeneral. sztabu Michal Roszkowski; kap. artyl. Basow; inż. Sztopim; żona rad. dw. Teod. Siucyna; ob.: Tekla Syrac, Kornelia Brochocka.